

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 732-734/2518

นายเนี้ยว ชื่นชมโจทก์ นายประยงค์ กองรัตน์ ที่1 กับพวกรวม 31 คนล.นายถนอม นวลชื่น โดยนายบุญส่ง บุญชื่น ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ นายประยงค์ กองรัตน์ ที่1 กับพวกรวม 31 คนล.นายบุญส่ง บุญชื่นโจทก์ นายประยงค์ กองรัตน์ กับพวกรวม 31 คนล.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 1, ป.ที่ดิน มาตรา 9, ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.พ.พ. มาตรา 1304, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.วิ.พ. มาตรา 84

ย่อ / หลักกฎหมาย

ประมวลกฎหมายที่ดินมิได้มีบทบัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตให้บุคคลมีสิทธิประกอบกิจการในที่ดินของรัฐได้ตามมาตรา 9 ดังนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีอำนาจอนุญาตตามมาตรา 9 ได้ก็โดยรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจอนุญาต ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่จะต้องนำสืบ เมื่อโจทก์ฟ้องอ้างว่าโจทก์ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้โจทก์มีสิทธิประกอบกิจการในที่ดินของรัฐ ด้วยการมีสิทธิขุดทรายในลำน้ำเจ้าพระยาแต่เพียงผู้เดียวเป็นอาณาเขต 100 ไร่ แต่โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าคำสั่งกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตตาม ประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 ด้วยหรือไม่ จึงรับฟังว่ากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 ไม่ได้ และ รับฟังไม่ได้ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งอนุญาตให้โจทก์ยึดถือครอบครองเขตขุดทรายในลำน้ำเจ้าพระยา ตามคำฟ้องได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีสิทธิใด ๆ โดยอาศัยใบอนุญาตดังกล่าว ฉะนั้นการที่จำเลยได้นำเรือเข้าไปขุดทรายในเขตที่โจทก์ได้รับอนุญาต แม้จะโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด การกระทำของจำเลยก็ไม่ใช่ละเมิดต่อโจทก์

คำพิพากษา

คดีทั้งสามสำนวนนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกัน โจทก์ทั้งสามสำนวนฟ้องและขอให้แก้ฟ้องใจความอย่างเดียวกันว่า โจทก์ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดอย่างทองโดยอาศัยมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินให้มีสิทธิประกอบกิจการในที่ดินของรัฐด้วยการมีสิทธิขุดทรายในลำแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งโจทก์แต่ละคนได้รับอนุญาตคนละ ๑๐๐ ไร่ มีกำหนด ๑ ปี ภายหลังโจทก์ได้รับต่อใบอนุญาตอีกมีกำหนด ๑ ปี การที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ขุดทรายได้นี้เป็นการได้รับอนุญาตให้ขุดทรายได้แต่ผู้เดียว ภายในเขตเนื้อที่ที่ได้รับอนุญาต ปรากฏตามหนังสือรับรองของผู้ว่าราชการจังหวัดท้ายฟ้อง ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๔ จำเลยทั้ง ๓๑ คนซึ่งไม่มีใบอนุญาตให้ขุดทรายได้ร่วมกันละเมิดสิทธิโจทก์นำเรือที่ติดตั้งเครื่องขุดทรายเข้าไปขุดทรายในบริเวณที่ โจทก์ได้รับอนุญาตเป็นต้นมาจนบัดนี้เป็นการกีดขวางการขุดทรายของโจทก์ทำให้โจทก์ทั้งสามสำนวนไม่อาจเข้าไปขุด ทรายตามสิทธิได้ โจทก์ทุกสำนวนต้องขาดประโยชน์ประมาณวันละ ๗๐,๒๐๐ บาท แต่โจทก์ขอคิดในขณะนี้เพียงสำนวนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาทก่อน ขอให้พิพากษาห้ามไม่ให้จำเลยและบริวารขุดทรายในที่ที่โจทก์ได้รับอนุญาต สั่งให้นำเรือ อุปกรณ์ในการขุดและบรรทุกทรายของจำเลยออกไปให้พ้นบริเวณที่โจทก์ได้รับอนุญาต ห้ามจำเลยและบริวารเกี่ยวข้องในบริเวณที่โจทก์ได้รับอนุญาต ให้จำเลยร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายให้โจทก์แต่ละสำนวน

เป็นเงินจำนวนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ และ
คดีใช้ค่าเสียหายให้โจทก์แต่ละสำนวนวันละ ๗๐,๒๐๐ บาทนับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยจะขนย้าย
เรือ อุปกรณ์ในการชุดและบรรทุกทรายออกไปให้พ้นจากบริเวณที่โจทก์ได้รับอนุญาต
ก่อนสืบพยาน โจทก์ทั้งสามสำนวนขอถอนฟ้องจำเลยที่ ๓, ๔ และ ๑๘ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต
จำเลยนอกจากที่โจทก์ถอนฟ้องให้การว่า ลำแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตตำบลที่โจทก์ฟ้องเป็นที่
ประเภทสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกัน ใบอนุญาตที่โจทก์อ้างเป็น
หลักฐานการได้สิทธิการชุดทรายในลำแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นโมฆะ เพราะออกขัดกับกฎหมาย
เป็นการต้องห้ามขัดแจ้งตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๑๐ นอกจากนี้ตามประมวลกฎหมาย
ที่ดินมาตรา ๙ ก็มีให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดเอาที่ดินของรัฐให้เอกชนคนใดยึดถือ เช่าซื้อ หรือ
ผูกขาดเก็บผลประโยชน์แต่ผู้เดียว โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ไม่มีอำนาจหวงห้ามมิให้ผู้อื่นทำการชุด
ทราย จำเลยไม่เคยชุดทรายในเขตที่ดินที่โจทก์ฟ้อง โจทก์ไม่เสียหายตามฟ้องเพราะโจทก์ทั้งสาม
สำนวนชุดทรายอยู่ทุกวันฟ้องโจทก์เคลือบคลุม ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า หนังสือรับรอง
ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ระบุว่า ให้โจทก์ทำการชุดทรายในเขตที่กำหนดได้แต่ผู้เดียว เป็น
หนังสือรับรองที่ออกให้โดยไม่มีความหมายให้อำนาจไว้ แม้จำเลยจะเข้าไปชุดทรายในเขตที่โจทก์
ได้รับอนุญาตโจทก์ก็เรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบละเมิดไม่ได้ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย คดีไม่
จำต้องวินิจฉัยประเด็นข้ออื่น พิพากษายกฟ้องโจทก์ทั้งสามสำนวน โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ข้อเท็จจริงที่ไม่โต้เถียงกันฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองได้
อนุญาตให้โจทก์ทั้งสามชุดทรายในลำแม่น้ำเจ้าพระยาโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดิน
มาตรา ๙ และคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๕๘/๒๔๙๙ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๔๙๙ ให้แบ่ง
เขตกันชุดทรายละ ๑๐๐ ไร่ โจทก์ต้องเสียค่าตอบแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อบำรุง
ท้องที่รายละ ๖,๐๐๐ บาท เขตที่ดินที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ชุดทรายได้นั้น ไม่อยู่ในเขตที่รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศหวงห้ามไว้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๑๔ อยู่ในระหว่าง
ระยะเวลาที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ชุดทราย จำเลยได้นำเรือชุดทราย ๔๐ กวาล้ำเข้าไปชุดทรายใน
เขตที่โจทก์ทั้งสามได้รับอนุญาตโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง โจทก์จึง
ฟ้องคดีนี้ วินิจฉัยว่า โจทก์ฟ้องว่าผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองสั่งอนุญาตให้โจทก์ชุดทราย
โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๙ ตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๑ ให้
วิเคราะห์ศัพท์คำว่า "พนักงานเจ้าหน้าที่" ไว้ "หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการตาม
ประมวลกฎหมายนี้ และพนักงานอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้"
ประมวลกฎหมายที่ดินมิได้มีบทบัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตตามมาตรา
๙ ได้ ก็โดยรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจอนุญาตตามมาตราที่กล่าวแล้ว ตามข้อเท็จจริงที่โจทก์นำ
สืบมาคงได้ความจากนายวิชาญ บรรณโสภิต ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองเพียงว่า นายวิชาญ
บรรณโสภิตได้อนุญาตให้โจทก์กับพวกชุดทรายในลำน้ำเจ้าพระยาตามฟ้องโดยมีคำสั่ง
กระทรวงมหาดไทยที่ ๒๕๘/๒๔๙๙ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๔๙๙ การอนุญาตให้โจทก์ชุดทรายนี้ได้
อนุญาตให้แบ่งเขตกันชุดคนละ ๑๐๐ ไร่ ตามคำแนะนำของกรมที่ดิน คำสั่งของกระทรวงมหาดไทย
ดังกล่าวแล้วมีข้อความถึงการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตตาม
ประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๙ ด้วยหรือไม่ เป็นข้อเท็จจริงที่โจทก์ต้องนำสืบ เมื่อโจทก์ไม่นำสืบจึง
รับฟังว่ากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมี อำนาจอนุญาตตาม
ประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๙ ไม่ได้ และรับฟังไม่ได้ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองมีอำนาจ

อนุญาตให้โจทก์ยึดถือครอบครองเขตชุดทรายในลำน้ำเจ้าพระยา ตามฟ้องได้
โดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีสิทธิใด ๆ โดยอาศัยใบอนุญาตที่โจทก์อ้างท้ายฟ้องและเมื่อคดี
ฟังไม่ได้ว่าโจทก์มีสิทธิในเขตที่ลำน้ำเจ้าพระยาดังฟ้อง การกระทำของจำเลยก็ไม่เป็นละเมิดคดีไม่
จำต้องวินิจฉัยประเด็นเรื่องค่าเสียหายต่อไป ศาลฎีกาเห็นด้วยในผลของศาลอุทธรณ์ที่ให้ยกฟ้อง
โจทก์ฎีกาของโจทก์ทั้งสามสำนวนฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

สงวน สิทธิไชย · อุดม จาละ · ปรีชา สุมาวงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/732-734/2518>